

var en „Egnethedsgrænse“. Og var denne 70 Aars Aldersgrænse blevet staaende, vilde utvivlsomt selv en meget velvillig juridisk Fortolker have vejet tilbage for at forsvare et Lovforslag som det foreliggende. Men naar de 70 Aar under Grundlovsforhandlingerne i 1849 ændredes til 65 Aar — altsaa dog til 5 Aar over den af den islandske Justitsminister i 1930 og 31 foreslaaede „Egnethedsgrænse“ — saa var det naturligvis heller ikke for at sætte en rent vilkaarligt valgt „ren Tidsgrænse“ i Stedet for en „Egnethedsgrænse“, men fordi man mente, at allerede efter de fyldte 65 Aar vilde Dommere ofte være mindre egnede end før den Tid til at blive ved at fungere som Dommere. Men saa er det ganske klart, at der ikke senere ved almindelig Lov kan indføres en ny „Egnethedsgrænse“ for Dommere, hvorved disse stilles ringere end efter Grundloven. Thi det er in confesso, at det derved, at Aldersgrænsen i 1849 flyttedes fra 70 Aar til 65 Aar, ikke i mindste Maade var Hensigten at stille Dommere ringere. Og saa kan en simpel Lov ikke uden forudgaaende Grundlovsændring gøre det.

Spørgsmaalet om, hvor højt eller lavt en eventuel Aldersgrænse for Dommere bør sættes, hvis en saadan Aldersgrænse overhovedet er nødvendig — flere store Lande som England og de Forenede Stater i Amerika klarer sig uden en saadan —, har overhovedet kun Betydning under Forudsætning af, at Lovgivningsmagten har Frihed til efter sit eget Skøn at fastsætte en Aldersgrænse for Dommere. Men det har, som her formentlig godtgjort, Lovgivningsmagten ikke i Danmark, idet selve Grundloven udtømmende angiver, hvilken Vej der er at gaa overfor alt for alderstegnede Dommere, der ikke ved Dom kan fjernes fra deres Stilling. Og hverken Hensynet til, at en anden Udvej muligvis vilde være nemmere eller billigere — det sidste er vel i øvrigt et Spørgsmaal —, kan berettige til at gennemføre en mod Grundloven stridende Ordning. Anser man derfor ikke Grundlovens egen Udvej til at blive af med alt for gamle Dommere for længer god nok, skønt Regelen i Grundlovens § 71 blev vedtaget paa ny uforandret saa sent som ved den store Grundlovsrevision i 1915 og ikke ændredes i 1920, da § 71 udstraktes til at gælde alle Dommere, saa maa man enten først gaa til en Grundlovsændring, den Vej, man jo er gaaet i Norge, Finland, Tyskland, Østrig, Holland, Czekoslovakiet, Jugoslavien og Grækenland, uagtet Forfatningen ikke dør som hos os i Forvejen anviste en Udvej til at fjerne Dommere paa Grund af Alder. Eller ogsaa maa man hjælpe sig med Udveje, der ikke er i Strid med Grundloven, f. Eks. ved at følge de Forenede Staters Eksempel, hvor alle Unionsdommerne har Ret til at gaa af med deres fulde Lønning i Pension, naar de har gjort 10 Aars Tjeneste og har fyldt 70 Aar*).

Endelig skal jeg tillade mig at tilføje endnu et Par Bemærkninger. Det vil af det udviklede fremgaa, at jeg anser det foreliggende Lovforslag for klart grundlovsstridigt og mener at have godtgjort, at det er det. Men selv om man ikke eller ikke helt vil anerkende dette, saa kan man dog neppe bestride, at der fra sagkyndig Side med vægtige Grunde er rejst Tvivl om Forslaget Grundlovmæssighed, og dette maa allerede være nok til at gøre det til en betænkelig Sag at ville drive Lovforslaget igennem i sin foreliggende Skikkelse i Stedet for noget før eller senere at gaa Grundlovsvejen. Thi naar vor Grundlovs § 94 opstiller særlig strenge Regler for enhver Ændring af dens Bud og derved i videst mulig Grad vil sikre disse mod at blive ændret ved almindelig Lov, saa kan det ikke anses stemmende dermed, at man i Tvivltilfælde i Stedet for at gaa Grundlovsvejen gennemfører et Lovforslag, om hvis Grundlovmæssighed der fra kyndig Side er rejst grundet Tvivl, blot fordi der, som det jævnlig vil være Tilfældet, ogsaa findes Forsvarere for dets Grundlovmæssighed. Thi ellers vilde Grundlovens Bud overfor Lovgivningsmagten ikke faa stor praktisk Betydning eller i hvert Fald ikke den Betydning, som det utvivlsomt har været Grundlovens Hensigt at tillægge dem.

Ogsaa her kan jeg henvise til det oftere anførte islandske Lovforslag. Skønt dets Bestemmelse om, at Højesteretsdommerne skulde gaa af med almindelig Pension med det fyldte 60de Aar, i Danmark vistnok i Almindelighed vilde blive anset for klart grundlovsstridigt, var der dog af Islands juridiske Fakultets tre Professorer kun een — men ganske vist den nærmest sagkyndige, Professoren i Statsforfatningsret, Professor Einar Ar-

*) Jfr. Freund: Das öffentliche Recht der Vereinigten Staaten von Amerika 1911 S. 161.